

Sygn. akt II CSK 798/18

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie z powództwa A. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej z siedzibą w D. przeciwko F. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś. o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 16 maja 2018 r., sygn. akt I AGa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od F. Spółki z o.o. w Ś. na rzecz A. Spółki z o.o. Spółki komandytowej w D. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie, zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym, bowiem, razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest, przecież, jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 16 maja 2018 r., do rozpoznania, pozwana F. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś. wskazała na przesłankę uzasadniającą jej przyjęcie z art. 398⁹ § 1 pkt: 4) k.p.c. Wniosek ten nie odniósł skutku.

Powołanie się przez skarżącego na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej już przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co, w efekcie, daje podstawy do przyjęcia skargi,

jako oczywiście uzasadnionej (por. postanowienia SN: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/0; z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09; z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, nie publ.). Tymczasem skarżąca w uzasadnieniu tej przesłanki zaprezentowała wywód prawny sprowadzający się w istocie do polemiki z ustaleniami stanu faktycznego poczynionymi przed Sądem Apelacyjnym w (...), podczas gdy podstawą oceny wystąpienia przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c., nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (por. postanowienie SN z dnia 28 czerwca 2012 r., II PK 46/12, nie publ.). Skarżąca tytułem uzasadnienia przesłanki oczywistej zasadności zawartej w wywiedzionej przez siebie skardze kasacyjnej zarzuciła Sądowi II instancji naruszenie przepisów prawa materialnego stwierdzając, między innymi, że u podstaw tej skargi leży jej oczywista zasadność wynikająca z przerzucenia ciężaru dowodu w zakresie dotyczącym wzbogacenia na stronę pozwaną. W ocenie Spółki F. Sp. z o.o. w Ś., a wbrew temu co założył Sąd Apelacyjny w (...), to, wobec konieczności prawidłowej wykładni art. 405 w zw. z art. 6 k.c., „na stronie powodowej ciążył obowiązek wykazania, że doszło do wzbogacenia strony pozwanej, czego strona powodowa nie dowiodła w toku postępowania (brak jakiegokolwiek dowodu zapłaty na rzecz dostawcy - kontrahenta strony pozwanej), przy czym strona pozwana już na etapie odpowiedzi na pozew zaprzeczyła w całości twierdzeniom pozwu”. W dalszej kolejności pozwana wskazała, że oczywista zasadność jej skargi kasacyjnej zasadza się w naruszeniach przez Sąd II instancji przepisów postępowania, to jest: w bezzasadnym zastosowaniu art. 229 w zw. z art. 391 k.p.c., pomimo, iż nie doszło do uznania faktu „wzbogacenia” przez stronę pozwaną. W ocenie skarżącej jest to rażące naruszenie prawa, gdyż Sąd Apelacyjny w (...) nieprawidłowo stwierdził bowiem, że skoro strona pozwana nie podniosła w trakcie postępowania przed Sądem II instancji zarzutu „braku wzbogacenia” to należało przyjąć, że jest to okoliczność bezsporna, a wzbogacenie się strony pozwanej stanowi fakt przyznany. W takiej sytuacji, zdaniem skarżącej, Sąd Apelacyjny nie był uprawniony do przyjęcia, że strona pozwana przyznała fakt wzbogacenia, a więc nie był władny do zastosowania przepisu art. 229 w zw. z art. 382 i w zw. z art. 391 k.p.c. Nadto skarżąca podkreśliła, że w takiej sytuacji Sąd II instancji był zobowiązany w sposób

samodzielny ocenić zasadność roszczenia z punktu widzenia prawa materialnego, czego jednakże nie uczynił. W dalszej kolejności skarżąca wskazała, że na etapie postępowania odwoławczego doszło do naruszenia art 231 w zw. z art. 382 oraz w zw. z art. 391 k.p.c., gdyż Sąd Apelacyjny zastosował domniemanie faktyczne na okoliczność wzbogacenia się strony pozwanej, w sytuacji w której istniały dowody (korespondencja w postaci e - maila ze stycznia 2017 r.) zaprzeczające dokonaniem przez ten Sąd domniemaniu. Sąd Apelacyjny, w ocenie Spółki F., dopuścił się również rażącego naruszenia art. 227 w zw. z art. 309 w zw. z art. 217 § 3 w zw. z art. 382 i art. 391 k.p.c. Sąd II instancji, bowiem, pomimo, iż strona pozwana już na etapie odpowiedzi na pozew zaprzeczyła w całości twierdzeniom pozwu i przedłożyła dowód w postaci korespondencji e - mail ze stycznia 2017 r. uznał ten dowód jako nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy. W ocenie skarżącej Sąd ten nie był władny do pominięcia tego dowodu jako nieistotnego, albowiem wzbogacenie się strony pozwanej stanowiło okoliczność sporną zarówno przed Sądem I instancji jak i na etapie apelacji, przy czym dowód ten w żaden sposób nie był spóźniony. Wobec powyższego stwierdzić należy, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c. wchodzi w rachubę wówczas, kiedy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają słusność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty, przy czym zaprezentowany w skardze kasacyjnej wywód prawny, na okoliczność wykazania przesłanki oczywistej zasadności, nie może sprowadzać się do polemiki z ustaleniami stanu faktycznego poczynionymi przed sądem II instancji.

Konkludując stwierdzić należy, że w świetle powyższych rozważań, brak jest podstaw, aby przyjąć, że w niniejszej sprawie przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c. została przez F. Sp. z o.o. w Ś. w sposób właściwy wykazana, a Sąd Najwyższy nie dopatrył się również

okoliczności, które determinowałyby nieważność postępowania, którą to przesłankę Sąd ten bierze pod uwagę z urzędu.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

jw